

“Armastuse valemis” leidub suuri mõtteid

FOTO: RENE SUURKAEV

OOPER

Reedel esietendus Estonias mõnevõrra üheplaaneline ooper “Armastuse valem”.

Kaur Garšnek
kaur.garshnek@epl.ee

Muusikalavastuse aluseks on Esther Vilari romaan, mille peategelane, eakas Argentina kirjanik Roberta Gómez Dawson heidab pilgu oma senisele loomele, mis on eranditult toitunud tema ühepoolsest armastusest. Selgub, et kirjandus on olnud vaid vahend, millega mehes mingitki huvi hoida, toda ilma suuremate tulemusteta võrgutada. Selline on reaalsus. Ideaalile vastab jutustuse objektitasandi peategelane Nina Gluckstein, kuulsa tangolaulja naine, kes on avastanud armastuse valemi – hoidmaks partneri armastust värskena, tuleb tolele mängida üha kättesaamatut iidolit ning jätta oma tunnete tõeline ulatus varju.

Palju tekstikordusi

Ooper ei anna mõistagi kirjanudusteost üksüheselt edasi. Esiteks keskendub libreto rohkem Nina Glucksteini loole, lähendades raamjutustuse osakaalu.

Siit tuleneb ka stiili lahknevus. Raamatus käsitletakse armastuse võimalikkuse teemat

Kuigi Nina (Helen Lokuta, istub) valem põhimõtteliselt toimib, lõpeb lugu traagiliselt, sest keegi ei aima naise saladust ega kannatusi.

Hoidmaks partneri armastust värskena, tuleb tolele mängida kättesaamatut iidolit.

läbi neutraalsuse prisma, mis ei kohusta millekski.

Ooperis seevastu tuuakse publiku ette mõnevõrra üheplaanelisem ning paiguti harjumuspärasest seostest üleküllastunud visioon. Võtame näiteks aaria sõnad: “Sinule mõtlen, ma mõtlen sinule, kui joon veini. Sinule mõtlen, ma mõtlen sinule, kui süütan oma sigareti. /---/ kui

loen raamatut, /---/ kui vaatan mõnd kaunist maali /---/” jne. Sedalaadi retoorikat võib igaüks siin ise edasi genereerida ning kujutleda, mida tekitab kuulajas sellise löigu kahe ja poole tunni jooksul kordamine.

Hüpotees: nagu vihjatud, paistab asi olevat peamiselt selles, et raamatus endas esineb ooperikõlblikku teksti mini-

maalselt. Seal leidub küll mõningaid toredaid juhtmõtteid, ent põhiväärtus – kandev meeolu – tuleneb minu meelest ikkagi konkreetsest süžee edastamisest viisist.

Sellest abstraheruda on seetõttu julgustükk omaette. Et aga muusikalavastuses tuleb seda siiski paratamatult teha, palistabki tekstikordusi veidi

õõnsavõitu, justkui ülekompenseeriv paatos.

Ometi on lavastaja ja helilooja just siin teinud kavala lükke, lastes raamjutustuse tasandil löikuda teravalt objektitasandisse. Armastajate kudrutamisele hõikab kirjanik Dawson nimelt vahele: “Kui lääge! /---/ Lame! /---/ Nõme! /---/ Missugune kits! /---/” Siin muutuvad ka muusikalised väljendusvahendid ning lüüriline teema asendub dissonantsema helikeelega. Hetk hiljem see konflikt aga lahtub.

Mitmeplaanelisus siiski säilib ning eri värve ja lavastuslik-muusikalisi nihkeid leidub ooperis mitmeid, mõni neist huumorikas ja üllatav, mõni lihtsalt teretulnud vaheldus. Leidub ka sisukat dialoogi, muidugi palju “suuri mõtteid” ja sisuliselt motiveeritud mängu muusikastiilidega. Et aga suuta seda kõike täiel määral nautida, soovitaks ooperikülastajal lugeda raamat läbi alles tagantjärele. ●

Uuslavastus

“Armastuse valem”

- Muusika: Mari Vihmand
- Idee ja dramaturgia: Mari Vihmand, Liis Kolle
- Lavastaja: Liis Kolle
- Solistid: Helen Lokuta, René Soom, Riina Airene, Angelika Mikk jt